

voidaan määrittää ilmastollinen optimi, siis se hetki jolloin ilmasto on ollut lämpimillään jääkauden jälkeen. Tutkimusta tekevät ovat ilmastomuutoksen asiantuntijoita. He voivat sanoa, että 6000–7000 vuotta sitten oli ilmastollinen optimi. Tämä myös lienee vallitseva ilmastokäsitys.

Edellämainitulla tavalla ilmaistuna asiantuntijoiden käsitys on harhaanjohtava ja ilmeisesti usein myös väärin ymmärretty. Jo lähi-alueilla ilmastollinen optimi on ollut eriaikainen, Grönlantiin verrattuna ero mitattaneen tuhansissa vuosissa. Skandinavian sisällä on mahdollisesti ollut eroja. Mitähän tutkimus sanoo siitä, miten samanaikaista ilmastollinen optimi on ollut Suomessa? Tällaisia asioita tutkivat ovat ilmastomuutoksen asiantuntijoita. He voivat sanoa, että ilmastollinen optimi on ollut eriaikaista. Tämä ilmastokäsitys lienee aika yleisesti vallitseva tieteessä.

Myös tämä ilmaisutapa on harhaanjohtava. Laajoilla alueilla maapalloa ilmastollista optimia ei voida määrätä. Osa alueista on siis vieläkin lämpiämässä jääkauden jälkeen. Minusta kaikkein hurjinta ovat olleet erot Pohjois-Amerikassa. Yhden nykyisen valtion sisällä ilmastollisten optimien ero on ollut lähestulkoon 10 000 vuotta, hieman pyöristäen.

Miten on mahdollista, että valtion länsiosa on ollut ilmastollisesti suotuisassa optimissa itäosan vielä eläessä jääkautta? Entä se, että itäosan tullessa optimiinsa on länsiosa jo tuhansia vuosia ollut jäähtyvä? Näiden aikamittojen määrittelyssä on varmaan ollut monta tieteenalaa mukana, geologia luonnollisesti mukaan laskien. Havaintojen perusteella ei voi kuitenkaan mitenkään vastata siihen, että miten ne ovat mahdollisia. Selitystä on haettava yläilmakehästä ja sieltähän ei mitään havaintojia ole. Sopiviksi osoittautuisivat esim. ha-

Endomines

Timanttikairausta Pampalon vinotunnelissa

Endomines Oy on avaamassa Pampalon kultakaivosta Ilomantsissa. Kaupallinen tuotanto alkaa vuoden 2011 alussa. Tulevaisuuden kehityskohteina yhtiöllä on myös muita kulta-, ilmeniitti- ja kalkkikiviaihteita eri puolilla Suomea.

Lisätietoja:
www.endomines.com
toimitusjohtaja Markus Ekberg